

Вих. 08/1-58 від 14.06.16Національна комісія з цінних паперів та
фондового ринку

01010, м. Київ, вул. Московська 8, корп. 30

*Запит про надання роз'яснення щодо
розрахунку пруденційних нормативів/показників*

Асоціація "Українські фондові торговці" (далі - Асоціація) висловлює свою повагу та на підставі підпункту 10) пункту 3 глави 2 розділу III Положення про об'єднання професійних учасників фондового ринку, затвердженого рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (далі – Комісія) від 27 грудня 2012 р. №1925, звертається з приводу наступного.

До Асоціації надходять звернення від її членів про застосування у діяльності вимог Положення щодо пруденційних нормативів професійної діяльності на фондовому ринку та вимог до системи управління ризиками, затвердженого рішенням Комісії від 01 жовтня 2015 року №1597 (далі – Положення №1597) щодо розрахунку показника мінімального розміру регулятивного капіталу та коефіцієнт фінансового левериджу.

Відповідно до пункту 2 глави 2 розділу III Положення №1597 регулятивний капітал складається з капіталу першого рівня та капіталу другого рівня. В свою чергу відповідно пункту 3 глави 2 розділу III Положення №1597 капітал першого рівня, крім іншого, включає резервний капітал (сума резервів, створених відповідно до законодавства або установчих документів за рахунок нерозподіленого прибутку) та нерозподілений прибуток на початок звітного року.

Відповідно до пункту 5 глави 2 розділу III Положення №1597 під час розрахунку регулятивного капіталу не допускається неодноразове врахування елементів капіталу. Припускає, що для інших нормативів встановлено таке саме правило.

Коефіцієнт фінансового левериджу, що відображає кількість залучених коштів, що припадає на одиницю власних коштів установи, та розраховується згідно пункту 1 глави 5 розділу III Положення №1597 як відношення балансової вартості загальної суми фінансових зобов'язань (довгострокових та поточних) торговця цінними паперами до розміру його власного капіталу. При цьому зобов'язання та власний капітал використовується у значення, визначених положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку.

Закон України "Про акціонерні товариства" №514-VI від 17 вересня 2008 р. (із змінами та доповненнями) передбачає, що резервний капітал акціонерного товариства формується у розмірі не менше ніж 15 відсотків статутного капіталу товариства **шляхом щорічних відрахувань від чистого прибутку товариства або за рахунок нерозподіленого прибутку.**

До досягнення встановленого статутом розміру резервного капіталу розмір щорічних відрахувань не може бути меншим ніж 5 відсотків суми чистого прибутку товариства за рік.

Закон України "Про господарські товариства" №1576-XII від 19 вересня 1991 року (із змінами та доповненнями) передбачає, що у товаристві створюється резервний (страховий) фонд у розмірі, встановленому установчими документами, але не менше 25 відсотків статутного (складеного) капіталу, а також інші фонди, передбачені законодавством України або установчими документами товариства. **Розмір щорічних відрахувань до резервного (страхового) фонду передбачається установчими документами, але не може бути меншим 5 відсотків суми чистого прибутку.**

Відповідно до статті 15 Закону України "Про господарські товариства" №1576-XII від 19 вересня 1991 року (із змінами та доповненнями) прибуток товариства утворюється з надходжень від господарської діяльності після покриття матеріальних та прирівняних до них витрат і витрат на оплату праці. Чистий прибуток, одержаний після зазначених розрахунків та сплати дивідендів, залишається у повному розпорядженні товариства, **яке відповідно до установчих документів визначає напрями його використання.**

З початку 2016 року членами Асоціації – господарськими товариствами були проведені щорічні загальні збори учасників/акціонерів товариств, на яких були прийняті рішення про направлення частини чистого прибутку на формування резервного (страхового) фонду.

Після прийняття відповідного рішення у бухгалтерському обліку товариств проводяться облікові операції щодо коштів, направлених на формування резервного (страхового) фонду, по наступним рахункам: за дебетом по бухгалтерському рахунку 44 "Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)" та за кредитом по бухгалтерському рахунку 43 "Резервний капітал".

Отже, якщо згідно п. 1 Розділу X Положення №1597 установи здійснюють розрахунок пруденційних нормативів на основі даних бухгалтерського обліку, що ведеться відповідно до законодавства, та фінансової звітності, складеної відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності, то після направлення частини чистого прибутку на формування резервного (страхового) фонду при розрахунку показника мінімального розміру регулятивного капіталу та коефіцієнту фінансового левериджу виникає неодноразове врахування складових елементів, а саме суми коштів, що направлені на формування резервного (страхового) фонду. Таке неодноразове врахування виникає внаслідок того, що складовими елементами розрахунку показників є **нерозподілений прибуток на початок звітного року** (сума коштів, яка використовується при розрахунку пруденційного показника протягом всього року, береться на початок року за даними фінансової звітності, як константа, і є незмінною протягом року) **та резервний капітал** (сума коштів, що після прийняття відповідного рішення загальними зборами товариства збільшується за рахунок частини коштів нерозподіленого прибутку, сума, що може змінюватись протягом року), що призводить у підсумку до викривлення розрахункових значень показників/нормативів та подання до Комісії недостовірної інформації, за подання якої Законом України "Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні" №448/96-ВР від 30 жовтня 1996 року (із змінами та доповненнями) передбачено відповідальність професійних учасників у вигляді фінансових санкцій.

З огляду на зазначене вище, Асоціація звертається до Комісії з проханням надати офіційне роз'яснення та відповіді на наступні питання:

1. Яким чином професійні учасники повинні здійснювати розрахунок пруденційних показників при виникненні ситуації, що зазначена вище, аби уникнути подвійного врахування елементів та не порушувати при цьому норми Положення №1597;

2. Яким чином у адміністративних даних професійні учасники повинні відображати елементи розрахунку, аби уникнути подання недостовірної інформації до Комісії.

Крім того, Асоціація звертається до Комісії з пропозицією внести зміни до Положення №1597, Положення про порядок складання та подання адміністративних даних щодо діяльності торговців цінними паперами до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, що затверджене рішенням Комісії від 25 вересня 2012 року №1283 та Положення про порядок звітування депозитарними установами до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, що затверджене рішенням Комісії від 11 червня 2013 року №992, з метою врегулювання зазначеної вище ситуації.

Асоціація направить до Комісії свої пропозиції до проекту змін до Положення №1597 у встановлені строки.

Просимо надати письмову відповідь на адресу Асоціації у найкоротший термін з метою її доведення до відома членів Асоціації та запобігання порушення ними вимог чинного законодавства.

Заздалегідь вдячні за співпрацю.

З повагою,
Президент Асоціації

Єлизавета Ревіло